

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szakoleza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a platia sa vopred.

POKROK.

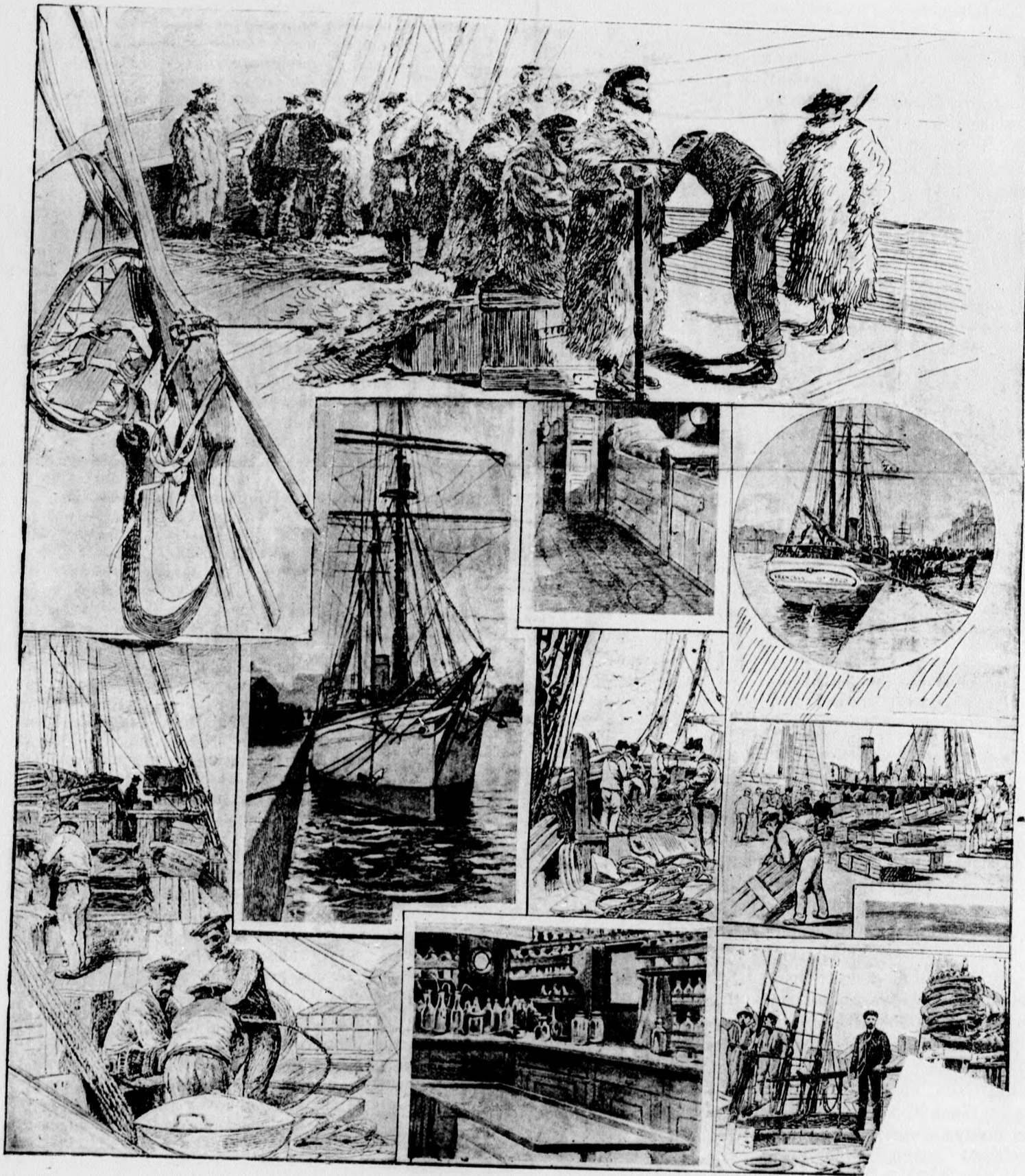
Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Výprava na južnú ľadovú točnu.

Roku 1878 vypravila rakúska vláda veľkú spoločnosť učencov a podnikavých ľudí k výskvu dením Pajera.

Daleko na sever najprv so sobmi potom už len na sánkach psami fahaných brali sa d' vystavení treskúcej zime v ktorej vydrží len biely medveď a polárna, biela liška.

Na severnej točne niet bylín, ani stromov, len mach ozelenia tam na dva mesiace, a po Smelí cestovatelia odokryli kus zeme a pomenovali ju zemou Franca Jozefa, na počesť nášho chodilo v týchto krajoch a dostali sa aj severnejšie. Južná točna je neznáma a fažko prístupn tam veľké víchre a ohromné ľadové hory. Zvedavosť ľudská je neukojiteľná, ľudia vnikajú Náš obrázok predstavuje takúto výpravu a jej vystrojenie

Kedy začať vychovávať?

Keď už pri malom dieťati veľkú hlavatosť, neposlušnosť a iné zlé vlastnosti zbadáme, bez toho, žeby to niekde videlo alebo čulo, nuž povieme, že tie chyby — ináč nenie — muselo zdediť; už ony mu v krvi ležia. Alebo toto príslovi užívame! „Tú zlosť ono už s materinským mliekom do seba vpilo.“ Moji rodičia, toto je skutočná a svätá pravda. Keď máte nezdarne decko, len sa pohliadnite na váš mladší vek, ako ste ho ztrávil, zaiste potom vy sami uznáte, že tie zlé náruživosti malých detí z vás pochádzajú. Z týchto príčin veľmi žiaducná vec je; aby sa dieťa už v matkynom živote vychovávalo. Ano, matka za tých deväť mesiacov, čo je v stave pozeňnanom, musí sa všetkého chrániť, čo by v jej živote na nemlúvna škodne účinkovalo. Len že žiaľbohu mnohé matky si ani nepomyslia na túto tak vážnu povinnosť, lebo ony za času pozeňnanom stave často veľkým telesným i duševným neuhom vystavia svoje deti, tak že ony na celý ich život zobračkami ostanú. Potom rúhajú sa a recpú matky proti Pánu Bohu, kdežto mali-by si to nešťastie len svojej ľahkomyselnosti a nevedomosti pripisovať. Mnohé matky v pozeňnanom stave nevybierajú si jedlá, ani miernosť v jedení a pítí nezadržia; ba práve tie pokrmy požívajú, ktoré sú najskazonosnejšie na dieťa, ako: paprikovité, korenasté a kyselé jedlá; potom čierna káva, pálenka a iné liehové nápoje. A kolkého sa musí ešte hnevať bár prejakú maličkosť; nuž potom sa nečuduj matko, že následkom tohto neporiadneho žitia dieťa tvoje podobnými náruživosťami napáchne a bude jedovité, rozčúlené, nespokojné, pažravé a po pijatike liehovin už od mala začne bažiť.

Niektoré matky až do krajností vedú svoje náruživosti týkajúce sa pohybovania: jedny zo samej lenivosti a pohodlnosti nič sa nepohybujú, ani križom slámky nepoložia; druhé zas naopak až velice, do klesnutia buďto ťažkú prácu konajú, alebo mnoho behajú, ba niektoré aj tancovať sa opovážia; ale nepomyslia si vtedy, že jedno sotenie, jeden krivý krok, jedno sklznutie osudným sa môže stať na dieťa v jej živote.

A čo môžeme na tých mužov povedať, ktorí tak tyransky nakládajú so svou ženou. Hej ty muži, keď opitý dotackáš sa domov neskoro v noci, kde tá tvoja žena s večerou celé hodiny strachom vyčakáva, na miesto, čo by dávno v pokoji mala byť, a ty plieskaním, revaním pobúriš domáci svoj pokoj; na tom ti ale nenie dosti; začneš do ženy mysly a hrnce hádzať, pochytiš ju za vlasy a mykáš s ňou, kým z vlády vyčerpaná na zem kiesne a ty potom teprv sa dáš do nej: kopeš ju do hlavy, do chrbta a aj — do života . . . Tenkrát prestaneš človekom byť, ale prevyšuješ toho najkrvožižnivejšieho tygra; lebo ten trhá sice iné zvery, ale svoju spoločnicu tygricu nebanuje, tú miluje. Jestli takáto, nešťastná splodí pokaličené dieťa, či to nebude do neba volajúci hriech mužů? Či neobanuješ tvoj nerozumný skutok, a nezarmútiš sa nad zobračným dieťatom? Ty sa chrániš svoju ženu len hnevať a zarmucovať, nie ešte diabolky s ňou zachádzať! Taká žena šetrnosť, lásku, opateru a uznánie potrebuje od teba; ty hľad jej stav dost trápnu ufať skrze tvojím slušným a vzorným chovaním: aby si jej každú chvíľu sladkou učinil, veselú myseľ zachoval a konečne ty budúceho dieťa hodným otcem sa stal. Takýmto činom už aj ty napomáhaš zdarnému vývinu dieťaťa v živote matkynom.

Ze toľkých nepodarencov, pokaličených, hlúpych, blbých deciek jestvuje; že predčasné pôrod, mŕtve plody často sa stávajú, to môžeš aj takému chore opísanému surovému nakladaniu svojím rodičom pripisovať. Korhelské deti tiež, ba svojím rodičom pripisujú svoj nešťastný stav, lebo rodičom jedinú pálenku držali

za nápoj: k snieďaniu na miesto kávy pijávajú pálenku, na obed miesto polievky zavdajú si pálenky a k večeri zas len pálenka zastupuje polievku alebo mlieko; nuž potom dieťa v živote takej nešťastnej matky, ono lebo mŕtve lebo živé, ale nezdarne príde na svet, kde úbožiatka tiež prajnejší osud neočakáva: lebo nemali matka dostatočného mlieka — čo aj taká korhelica ani nemôže mať — nuž dostačí tam každodenná pálenka. Sám na moje oči videl som, ako jedna matka na chrbte majúce, v plachte zaobálané dieťa svoje pálenkou napájala.

Konečne zadržte si na vždy v pamäti nasledujúce vety: Ktorá v pozeňnanom stave jestvuje matka bez hnevu v pokoji žije, nemúti a nesúzuje sa; ktorá mierne je a pije, od poživania rozčulujúcich jedál a nápojov sa chráni; mierne pracuje a pohybuje sa; slovom, ktorá matka všetkého sa chráni, čo by jak jej tak svojmu plodu na zdravie škodilo, tá už vtedy a dobre počne zachádzať so stvorom božím.

Zhúsený.

Roľnícka kríza.

Bol som na obilnom trhu v Skalici a temer s plačom som sa vrátil, chcel som predať jačmeň, mám krásne zbožie, semeno hanácke, za sucha do stodoly privezené a dávali mi za metrák 12 korún, práve toľko ba aj viacej som dostával pred rokmi za mericu.

Repu cukrovku nesadím, lebo to sa mi pri terajšej nízkej cene nevyplati a Boh vie čo bude ešte na rok s repou, kríza na celej línii. Všetku nádej som mal v svojom jačmeni, ale aj v tom som sa sklamal, nemá cenu. Chvala Bohu, že je ex lex, daň som posiaľ neplatil a keď sa ti páni vyrovnajú tak beda mi bude, musím jačmeň moj za akúkoľvek mne nabídnutú cenu odpredať.

Mal som aj z požícky platiť úroky — a rieknite mi, či znáte mnoho takých roľníkov, ktorí by nemali dlžobu? Odkiaľ nabrat peniaze? Viete čo mi pomohlo? Nič iného ako moja maštal, moje kravy. Mal som dve telence malé a a tie som odpredal a dostal som za každé 80 korún. Jediná vec, ktorá má dneska cenu, je náš dobytok, keď nenie toho, tak neviem z čoho sa vyplatim.

Tak je to roľníci moji, my sa musíme dať na chov dobytku, neveríte tomu? Príkladom vám to dokážem.

Priviezol sedliak na trh jačmeň, mal ho piný vóz 7 metrických centov, predal ho a dostal zaň 84 korún. Za tie isté peniaze si kúpil dvoch „bakoňov“ (prasata), boly tak veľké, že na rukách by ich bol dobrý chlap uniesol. Zanimavé by bolo, keď by volakto zrátal, koľko sme my roľníci tu v Skalici vydali za prasata, nie väčšie ako mačky a koľko sme museli na to jačmeň odpredať?

Dochovávame a pestujeme to, čo nemá ceny, to ale čo má cenu, to kupujeme. Mne moj sedliacky rozum to hovorí, že prevrat musíme zrobit' v našom hospodárstve. Idte len za hranice a vidte tie skvostné maštale a utešený dobytok. Naši susedia pochopili beh času a veku.

Nenie dávno som čítal, že Nemecko vyváza do Rakúska prasata. Nenie to na posmech pre naše Uhorsko, ktoré je výlučne roľníckym štátom?

Keď pozrem na tie základy tej novostavujúcej sa mliekarny skalickej, neposmievam sa, ako mnohi naši zaslepení spolubratia, ale hovorím to: vodcovia naši porozumeli požiadavkám času, len našim sedliakom keď by dal Boh dostatočného rozumu a poznali tie veci, ktoré jedinú a výlučne k nášmu prospechu budú slúžiť.

Vy ale sedliaci, bratia, ktorí ste tieto moje riadky prečítali, hovorte mi, či nemám pravdu?

Roľník.

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy).

— Podvilk. (Orav. st.) Veľavážený pán Redaktor! Keď sa zvali veľký dub, spôsobí hrozny praskot. — zarachotí, až zdunie zem a ztrasie sa povetrie. Takýto praskot spôsobila oduševnenosť našich milých spoluobčanov ohľadom tuná doteraz neznámeho slovenského týždenníka „Pokrok“. Z tej príčiny dovoľte veľavážený p. redaktor, vynoriť niektoré hlavné udalosti od hranice poľskej; ktoré by zapríčinily stupeň a prostriedok ku skvelému rozšíreniu spomenuťého časopisu, medzi našim dobrým, bohabojným poľským ľudom. Nech si nikto nemyslí, že náš ľud je zanedbaný, osamotený, nevedomý, má on až príliš naturálnej filozofie; mimoriadne naproti našim kaftanom poľským židom, ktorých je v našej obci okolo 100 duší. Spomenem len jeden zaujímavý pád, stalo sa, že jeden takýto krivonos v kréme pri pekelnici (pálenke) sladkými, lahodnými slovami mienil pripraviť jedného občana o kus gruntu. Sedliacký počúval sladké židovské slova a divil sa nad židovskou dobrotou; z ktorej vyvierala kazárska špekulácia. Židák silou mocou dával malý bagatel papierkov (zlatky) za pekný kus zemi. Hospodár stane zasmieja sa a pravi: Bernarde? to ty mi veľa dávaš; vieš ja ťa nechcem oklamať; za takú maličkosť toľké papierky prijat, bolo by úžerou, vieš ty čo? Pojdem sa ja spýtať ku p. kšoncovi, preboštovi (farárovi), čo ten na to povie? Samo sebou sa rozumie, že kšonc prebošt zastal židovi na chodníku i prekázil mu bezbožnú lapačku. Z čoho vysvitá, že náš ľud ešte není otrokom židovským, on svojho priateľa, svojho dobroprajníka nachodí jedine v duchovnom otcovi, kňaz je jeho náčelníkom; ktorý vedie ho ako voje svoje do boja; vedie k víťazstvu proti nepriateľom cirkve a spasenia veriacych duší. Každá farnosť v cirkvi katolíckej tvorí jednu — malinkú — rodinu, v nejže p. farár ako duchovný otec vývodí, ktorý duševne tie isté úlohy plní, ktoré telesný otec proti svojim dieťkam dľa božských prírody zákonov vykonáva. Takýmto otcem je nám náš p. farár. Neobrazím jeho skromnosť, keď poviem: že jemu není nikto primálny, prichudobný, aby sa ku nemu nesklonil a ho láskavosťou nepozdvihol. Slyšali sme jeho pomarenia plné slova viackrát; vždy riasly v nás srdcia naše, keď mlúvil a my vždy vyznávali sme so slzami v očiach; kšonc tento je nám priateľom pravým. Sú to spravodlivé ozveny srdca verných! A preto vás vyzievam drahi spoluobčania! Vážme si nášho p. farára, vážme si jeho slova, s ktorými nás povzbudzuje k nášmu prospechu, k nášmu blahu. Čoho nám treba? Energie, pevnej skalopevnej vôle uskutočňovať jeho napomenutia. Poskytnúť treba za príležitosťou! Predplatme si na „Pokrok“ ktorý je venovaný ku poučeniu a vzdelávaniu slovenského ľudu, tam sa dočítame mnoho. Zavznela trúba zvonom veľkým — hľa na prvé oslovenie vel. p. kaplána Zl. hospodári si predplatili na „Pokrok“. Len vôle treba! Silná vóla všetko zmôže, silná vóla hory prenáša, silná vóla diev tvorí! Hlas trúby odznel sice, v dušiach našich ale odznievajú ešte otrasy ohromujúceho zvuku p. kaplána. Zmužilosť Poláckovia!!

Sárnan.

— Z Cifera. Už dávno som ništ nebola písala a toho príčinou je, že som Prešporok zanechala a na menšom mieste si službu našla a preto i moj dopis len malý je dľa porekadla: z malej vody, malá rybka. Tot cestujúce cez mesto Pezinok, videla som ak ľud z mnohých osad putuje do Mariathalu. Avšak tieto púte niesly tvárnosť smutkovú, lebo bieda z predchádzajúcich rokov cíti sa i tento rok a miera slz nevyprázdnená podaná bola z ruky predošlých rokov v ruku tohto, bez toho žeby prišlo žiaducné obľavenie a tak bieda telesná má vplyv i na duchovnú stránku života, čo ukazujú i slabé púte, kostoly, kde zostávajú miestiečka prázdne, lebo ľud vraj mosi i v deň Pána pracovať, aby si dačo zarobil. A práve to je chyba veľká a príčina biedy. Nedostatok hmotný, že by mal i tú dobrú stránku, že sa ľud, zvlášte mládež, utáhovala aby so svojimi zábavami, to nebadám. Hudebné a tanečné zábavy nezriedly, hry neprestaly, šenky sú dobre navštevované, krádeže a nemanzejské dietky sa tiež rozmnožujú. No, nie je to tak? Nepišem pravdu? Hľa, lahostajnosť duchovná — priviedla psotu telesnú. Teraz však zas dačo inšieho. Tot mi hovorila jedna susedka nasledujúcu udalosť. Jedon chlap, hovorme Bibian, s vínom ľudu si tak ovlažil, že

basu za žobráka, čiernu kravu za kaplána a nošu za hus považoval a cestou sa tackal ako-by s nohami židovské litery písať chcel a tak vošiel do kaplnky sv. Anny. Tu u prostred kostolníčka si klaknúc, závrat hlavy sa mu vždy väčšil a väčšil až myslel, že oltár ide koldokola. Bibian na to prehovoriť sieto smešné slova: „O moja sv. Anno! ja nie som hodný, veru nie som hodný, to je už preveľa; ja chcem kol teba chodiť a hľa vidím, že ty ideš okolo mňa. Tak hovoril napitý Bibian Avšak žart bokom. Tým chcem len to hovoriť, že mnohý z nášho národa ešte i pri putovaní tej čertovskej pijatky nemôže sa sdržať a svoju zkaženú národu premoť; a takého ničomníka prosby má Boh oslyšať? Má požeňnať? Keď čujem čítať evanjelium jak Ježiš viac tisíc ľudí s piatimi chlebami zázračne nasýtil, tu vždy obdivujem moc božskú; avšak ešte viac sa tu čudujem, že ani jedon, z tak veľkého shromaždenia ľudu, nepýtal i píť. Keby tam boli bývali Slováci, môžme veriť, že jedon lebo druhý by bol i pálenku, lebo iný nápoj žiadal. Veru, moji milí rodáci, to je smutná pravda, že Slovák bez flaše tej potvorice nepracuje, neputuje, neradí sa, neshromažďuje sa, nevolí, necestuje — iba do biedy a pekla. Kto chceš porozumej, ale korhelstva sa iste varuj. To ti radi: Anička Kozruchových.

— Z Trnovec pri Holiči U nás je včul veselo, úrody boly obstojné a chvalabohu sme veselí a dobrej vôle. Najnovšie spieva sa u nás nasledujúca pesnička o „Vrabcoch“:

Čiv vrabečku, čiv, čiv, čiv
to bratku moj, nevidel som jakoživ,
vtákov sa tak dohadovať
o milosť sa doprosovať.
Prvý začne, vykrikuje
pred ľuďmi sa veľmo duje.
Ja som pánom a ja vládnem
a koho chcem toho klvnem.
Vy vrabčence držte zobák
jako to musí každý Slovák,
nečuli ste „držte hubu“?
Nech je vám aj na záhubu
Slovo má len starý vrabec
múdry, chytrý jako skojec.
Strechy, stromy ja miľujem
len vysoko poletujem.
Moje krýdla hor sa berú
nízkosť a tmu nemilujú.(!)
Vyletel som prevysoko
a plesalo moje oko
že Boh strelal tých jastrábov
čo klvajú starých vrabcov.
Sláva moja krátka bola
nemoc krýdla podlomila.
Smutné časy nastávajú
a vrabcovi zlé slubujú.
Nevyletíš už nemožeš
jakživ k nebu nedospeješ.
Ze by som ja nevyletel,
tak jastrábov hrdo rekel:
Čo som mohol aj včul možem
spolu s vrabci vás premôžem.
Budem spievať, vábiť, volať
neposlušných ostro zobaf.
Paprčky si osúlame,
čo kto mluví počujeme.
Hladným dáva jateliny
a po chvíle aj zeliny.
Podme hore k vinohradom
a vyhňeme tým zlým ľuďom.
Idú na nás zlé časy
trhajú nás kamasi.
Spehujú a čihajú
ďučky na nás stráža
chytajú na lep a porád dráža...
Vrabci moji čiv, čiv
nebudem už jakoživ
veľkým vrabcom so zobákom
ani pánom s tým kyjakom.

Zaba
ktorá by ráda lietala.

— Podviik. Dňa 8. septembra na deň narodenia Panny Marie, sme mali tuná veľkolepú slávnosť; posviacku jednej skrze Ignáca Bošak Jankovec, ku cti a chvále Božej vystavenej kaplnky. Kaplnka je postavená na vlastnej roľe spomenutého hospodára, na krásnom vršku, medzi Zubricou a Podviikom. Posviacku odpravil vel. p. Ján Schelling, miestny farár s pomocou vel. p. kaplána Fl. Tománek. Hneď popoludni naplnil sa chrám podviicanský veriacimi; z ktorého svedením vel. p. kaplána pohul sa prúvod ku krásnej kaplnke. Tam nás čakali Zubricania. Po krásnej Marianskej piesni, vystúpil p. kaplán na peknú s kvietkami ovenčenú kazateľnicu; odkiaľ nám zápalnou rečou

predstavil verný obraz nebeského Patriarchu sv. Jozefa, v jeho veľkej svätosti. Po kázni sa začala posviacka, po ktorej vel. p. farár krásnymi slovami ďakoval nášmu milému občanovi Ignácovi Bošak za tú horlivosť; s ktorou nasleduje šlapaje svojich predotcov. Po ohňom plných slovách p. farára, vrátili sme sa v peknom poriadku do chrámu a tak sa skončili služby Božie. Pritomný.

— Ujlak blízko Nitry. Okolie Ujlaku a polozenie dedinky, keď aj nie je utešené, predsa so svojimi kojcami a dolinami pozoruhodné. S jednej strany obci vypína sa kopec viničom vysadený, od juhu ale okraňuje okolie kaštieľ tunajšieho grófa a patróna Eszterházyho.

Na vrškoch tu i tam belá sa slovenská košielka, počestný čuje slovo materinské, ba áno po dolinách ozýva sa aj slovenský spev. Ľud je pracovitý, úprimný a jako každý Slovák, bohobojný. Zaobiera sa roľníctvom, ovocinárstvom a dochovávaním dobyťšieho statku.

Velikášov a bohatierov nehľadaj, najdeš ale spokojnú rodinu v chalupe so slamou prikrytej. Pokroč dnu, prehovor s domácimi a keď už si si pobesedoval, pospiechaj domov, sadni ku stoliku a napiš: Ľudu môj vzdelávaj sa, čítaj pre teba písané novinky a nedaj si právo tvoje. Pozorovateľ.

Bojujme proti alkoholizmu.

III.

Ležal razna smrteľnej posteli človek chudobný, trápený bol mukami veľkými. Slabnul so dňa na deň a blížil sa ku koncu svojmu krokom rýchlym.

I neopýtal sa ľudí múdrych na liek, ktorý by mu pomohol, lež dfa hlavy svojej pil jed, ktorý slúžiť mal k vyliečeniu nemocí iných. Pil ho, ponevác omamoval hlavu jeho a otupoval mu smysly, aby necítil tak živo boľasti, avšak nevedel, že jed ten neuzdravuje ho, lež zabija.

A viete, kto je ten nešťastník? Je to národ slovenský a jed, ktorý omamuje ho a otravuje, je pálenka.

Kedyže sa už opýtaš na liek pravý, umierajúci národe môj? Kedy že sa už budeš riadiť múdrym slovom múdrych ľudí, prorokov tvojich.

(Pokračovanie.)

Čo nového vo svete.

Z Macedonie. Anglické noviny „Daily Mail“ prinášajú z Monastira hrúzyplný dopis o tureckých ukrutnostach páchaných na kresťanskom obyvateľstve Macedonie. Krve prelialie, ohne, pustošenie, vraždenie sú každodenným divadlom, už asi 40 procent kresťanského obyvateľstva je vyhbeno, na 300 dedín srovnáno so zemou, 50.000 žien, starcov a detí je bez prístrešia o hlade, tito sú iste synovia smrti, lebo Turci, ktorí nemajú sami čo jest zabijajú všetkých zajatcov, aby im neboli na obtiž. Okolie je spustošené, úroda spálená, dobytok vytlčený.

V Kraji bitoljskem a ochridskem zabijajú Turci každý deň na 100 kresťanov a nechávajú mrtvoly nepochované ležať pri cestách, kde ich hladní psi obžierajú. Okolo 10.000 ľudí túla sa po horách o hlade a biede, a jestli navrátia sa do svojich zničených príbytkoch čo ich čaká, bič, nôž, smrť a trápenie tureckých úradov.

Anglický novinár videl toto všetko na vlastné oči: Mladé ženy a dievčatá Turci znásilňujú, a potom ich hubia, ženám v požehnanom stavce živoly rozparujú, hlavy kresťanských Bulharov na koly naphčávajú, za toto ručí novinár životom!

A stará, hriešna Europa mlčky sa díva na týchto divokých aziatov a za kresťanstvo ani brvcu nepohne. Rusko utahuje sa preu Nemeckom, Anglicko číha na Rusko, Rakúsko-Uhorsko by tiež niččo chcelo a zo samej žiarlivosti, nechce sa žiadna veľmoc do Turkov pustit. Bulharsko už mobilizuje a turecké vojská sú na samej hranici, Rakúsko-Uhorská flotta už tiahne do Solína, vojna je tuším len otázkou dňa.

Drobné zprávy.

— Z Petrovej vsi nám píšu, že tam zábava na hody v Kat. Kruhu znamenite vypadla. Pristúpilo aj niekoľko nových členov, čomu sa tešime, len naše dievčence sa ešte jakosi ostýchajú a nechcu pochopiť význam členstva. Vyzývam ich, aby pristúpili. Mladenci z Letnicia by nemali zabúdať, že boli hostami v Kat. Kruhu.

— Hľadá sa učeň s poriadnej rodiny pre Skalický potr. spolok. Žiada sa vek 14—15 rokov. Ti ktorí majú jednu, dve triedy gymnasia majú prednosť. Hlásit sa treba u Dr. P. Blaho.

— Náš rodák vlp. Rupert Rehak, benediktin nastúpil cestu do Ameriky, by ujal sa tam duchovnej správy v slovenskej osade. Státná pút

Kukátko.

VI.

Začína sa školský rok a vy malý chlapič a dievčence s pinklíkom na chrbáte ponáhľate do školy. Kukátkar bácsi i s vami chce si trošku pohovoriť, vám dať napomenutie, ako sa máte chovať, aby každý o vás mohol povedať, že ste hodní chlapič o dobré dievčence. Ktorí neviete čítať, povedzte mamičke alebo tatičkovi, aby vám to prečítali a ktorí viete, vy si to prečítate sami.

Ktorý je dobrý chlapec? Dobrý chlapec je ten, ktorý poslúcha. Kto nechce poslúchať svojich rodičov, učiteľov a starších, to je zlý kluk a ten už v mladosti ukáže, že nič dobrého z neho nevykvitne. Neposlušný chlapec nerád chodi do školy, do kostola, trhá šaty, robí nezbednosti, rve a bije sa, nedáva v škole pozor, nenaučí sa ničomu a tak sebe zapríčiní nešťastie a nespokojnosť, iným ľuďom ale ostudu. Neposlušného nemá rád ani otec, ani matka, ani pán učiteľ, ani ľudia. Tatiček pre neposlušnosť ho vypláca remeňom, majster na verpánku, pán učiteľ ho zavre do školy a neobeduje a keď je väčší a nechce poslúchať, ukázu mu potom iní ľudia začo je toho lokef. Preto pamätajte si, že poslušnosť je základ dobrej výchovy, kto rád poslúcha, tomu sa dobre vedie, s tým je každý spokojný a toho každý rád vidí.

A čo som tu povedal o chlapcoch, to isté hovorím i dievčencám: buďte poslušné!

Dobrý chlapec a dievča keď ráno stane z postele pekne sa umije, učese, pomodlí a chystá sa do školy, usilovne sa učia, čo má na lekcii (úlohu) zadané. Keď sa všetko pekne naučilo, úlohy a písanky v čistote držiac v určitý čas, otcovi a matke pekne ruku bozka a so slovami s pánom Bohom berie sa do školy. Na ceste každého slušne pozdraví, nekričí, s inými sa nebije, kamene po iných nehádza, so starších ľudí posmechy nerobí, na rýnku ovocie nekrade, zlými krajiarmi a peniazmi kupcov a predavačov neklame, šatočky si šanuje a chráni, aby si ich nezamazal, neroztrhal, nepošpinil. V škole pred príchodom pána učiteľa nerobí lom a krik, ale pekne sedí a s radosťou očakáva príchod pána učiteľa, dáva na jeho slová pozor sem-tam sa neohlíada a iných neznepekokuje a taký pozorný chlapec sa všetkému naučí: čítať, písať, rátať atď. Takého má i pán učiteľ i rodič rád i ľudia ho chvália a povedia: „To je dobré dieťa!“ Keď príde do školy domov zas pobozká maminke a tatinkovi ruku a povie „Pochválen buď pán Ježiš Kristus“ vyrozpráva, čo sa učil v škole a čo má zadané na lekcii. Len keď sa lekcii naučil môže sa pekne a slušne hrať a zabávať.

Včul vám poviem moji malí, aký je zlý chlapec a ukážem vám ho tu v „Kukátku.“

Jedna matka mala chlapca a dávala mu všetko po vóli. Chlapčisko riasťo bez bázne a kázne. Ešte mal vám oči zalepené už pýtal „kaffé“ a to dobre osladené a hodný hrček. Keď sa mu to hneď nedalo: blačal a robil rámus ako hladný baran v chlieve. Keď sa dokonale nafutroval, stal z postele a začal nafahovať nahavice, ale keď jednu natiahol pri druhej sa zamyslel a nevedel sa rozhodnúť, či má ist napzť do postele alebo sa obiecf. Konečne natiahol i druhú nahavicu a po celej izbe hľadal vestu (nechal si ju večer v šope).

„Maminko, neviem, kde mám vestu?“

„Hneď, hneď pohľadám.“ A bola hotová darebákovi slúžiť. Vesta sa našla, kabát obliekol, matka brýzgala aj umyla aj učesala a keď našla dačo na hrebeni, napula na hrebeň a riekla: tví, tví, bodajže fa! — a poslala ho do školy dajúc do každého vrecka kus buhty alebo makovníka, aby jej hladom nezahynul. V škole naphčával brucho buhtou a makovníkom a nedával nič pozor. Pán učiteľ ho vyvolal a on stál so zabrzýganou hubou od maku a buhty ako z blata ulepený bukefalus, a nevedel nič. No, pán učiteľ nerobil s ním dlhé ceremonie, ale mu toho naklepal, čo sa len doňho vmeštilo, lebo do tvrdého dreva treba silný klin zahlobiť. Tu prišla matka a spustila na pána učiteľa: Enom nech mi moje dífa bijú, sakva, ja ich naučím, či mne ho oni vychovali, dali mu jesti, piti — cooo. Pán učiteľ ju vyhodil von so slovami: Ja ho chcem vychovať, ale vy

jeho výchovu zanedbávate a čo budete mať z dečka, potom si sama sebe pripisujete a nie škole a nám učiteľom.

„Však s neho nebude ani kňaz, ani pravotár povie matka.“

„To Vám verím, lebo kňazi a pravotári oslov neheň. Ale ani poriadny remeselník nebude z neho, ale vychováte si kvietok z čertovej zahrádky.“

A čo povedal, to sa stalo. Proboval pri všelijakých remeslách a k žiadnemu sa nehodil až konečne chcel sa stať kováčom. Učil sa remeslu u jedného kováča a ako viete: kováči sú ľudia silných svalov a neznajú špásu. Nás nedonk zakúsil tam pre svoju lenivosť, nepozornosť, nechápavosť mnoho pohľavkov. Po roku prišiel matke domov a hovorí: „Vidíš maminko, ja som už hotový kováč.“

„Pekne, dieťa moje, mohol by si mi spraviť motyku, veľmi by som ju potrebovala.“

„Daj mi železo, hneď to bude.“

Matka dala železo a on páčil v ohni páčil až z celého železa neostal iba malý kúštok. Čo veľ robí? Zahaňbiť sa nechcel dať, ale prišiel mu dobrý nápad:

„Maminko z tej motyki nebude nič, lebo železo bolo k tomu nesúce: ale vieš čo? spravím ti bžinka.“

„Čo je to?“

„Len dones trochu studenej vody a hneď uvidíš.“

Matka priniesla vodu a dávala pozor, čo ten darebák dokáže. A ukázal, čo vie. Rozpálil kúsok železa na ohni a keď bolo žeravé vhodil ho do studenej vody a hneď na to bolo očut zvuk a hlas: bžink, bžink!

Naučenie: Chlapci moji a dievčence! Učte sa usilovne, buďte poslušný, lebo keď sa nebudete učiť a poslúchať, nebudete vedieť nič a celá vaša vedomosť bude z toho pozostávať, že budete vedieť spraviť bžinka. I na svoje zdravie pozorujte, lebo ináč ochoriete a smrťka vás uchytí a potom pán Šrotek pri pohrabe spustí svojim baritonom takú žalostnú, že všetky mamičky budú držať zástierky na očiach.

Dom na verejnú licitáciu!

Pán Ladislav Klas predávať bude aj sprípadnosťami v pondelok t. j. 28. septembra pod Nr. 248 v potočnej ulici. Licitácia o 9. hodine ráno v jeho dome vydržiavaná bude.

Výminky sa pred licitáciou oznámia.

Dobry vóz

prostrední dobre z rychtovaný na krásy lebo koňa sa predá lebo vimenie za starý.

Ant. Valehrach
kolár

v Holiči. Vrádištská ulica

Slavným Patronátom a všetkým cirkvám

uctive odporúčam svoju dielňu

ku stavbe nových

ORGANOV

ktoré zhotovujem vo všetkých rozmeroch a sústavách jako: kuželove, rohrove, Mechanicko-pneumatické, alebo obyčajne zášubkové systémy. Organy mnou stavané vyznačujú sa zvlášte plnozvučným a ľúbezným hlasom. Prijímam opravy všetkých starších organov. Za solidnu a dokonalú prácu ručím.

Ceny najľavnejšie.

Ján Drábek a Synovia.

organári.

v Búr. sv. Mikuláš.

Vysvedčenia sú k nahliadnutiu.

Jediná dielna na Morave pre výrobu huslí!

Josef Lidl, Brno, (Morava)
Zelý trh č. 11.
(ve vlastním domě)

Továrna výroba hudobných nástrojov.

Prisázný znalec c. k. zemského súdu.

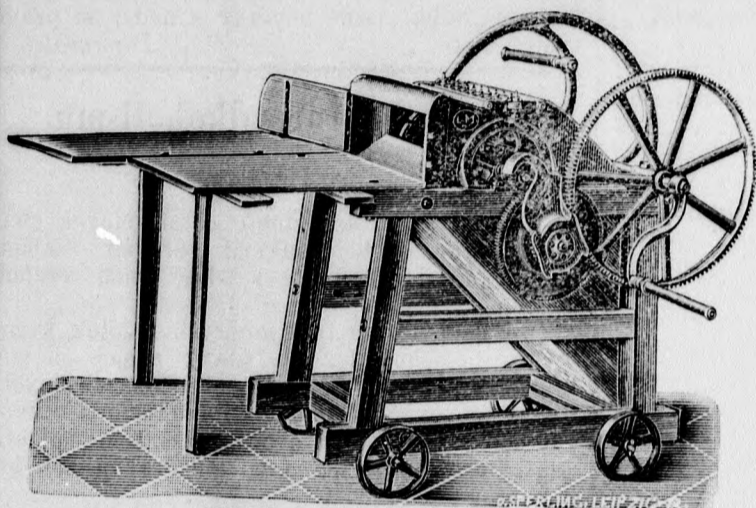
Cenník na požiadanie zdarma.

Vývoz do všetkých dielov sveta.

Mydlo „Palacký“
je najlepším českým výrobkom.
Práca ľahká účinnok prekvapujúci!
Prádo biele ako sneh!
Ján Vilímek,
továrňik na mydla v LIPNIKU, nad Bečvou. (Morava a.)

PÁNI HOSPODÁRI!

Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firm nám nepriateľských drahšie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti. Odporúčam svoje najnovšie:

Mlátačky
s oceľovými guľčkovými ložiskami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné.

Žentúre dlanajnovších modellov. Zlepšené rajtáre. Výborné sečkovice amerického a anglického systému. Triery. Struhadlá na burgínu. Šrotovníky na zrno. Stroje na siatie. Pluhý a brány. Stroje na rezanie kapusty. Mačkadlá na syr, borievky a hlinu. Železné mangle na prádo, decimálne váhy a stroje na lámánie stromovej kóry pre garbiarov.

Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franco.

MICHAL TRESKOŇ, fabrikant hospodárskych strojov V BYTČI (Nagy Bittse.)

„Potravný Spolok“ v SKALICI

Páni hospodári!!!

Prihlašujte sa na

umelé hnojivá

na oziminy

lebo čas je tu!

Jozef Ovčaček

stolársky majster

v Skalici,

dielna: vo františkánskej ulici 286,
obchod: kráľovská ulica.

Odporúčam svoj sklad umrlčimi truhlami a všetký pohravné potreby.

Prijmem každú stavebnú aj privátnu prácu.

Ľavné ceny.

Solidna obsluha.

Kostolné sviece,

pravé voskové, polvoskové,

stearinové hladké i kráslené,

stĺpky, sviečky obetné a stromkové,

sviečky stearinové a parafínové tabulové,

vozové lampášové,

všetky druhy voskového zbožia,

tiež perník struhací,

a jemný zákuskový,

doporučuje najodbornejší zuuod kontinentu, firmy-

V. Zbořil a syn

první moravská továrna na voskové zbožie a perník.

v Bystřici pod Hostýnem (Morava.)

Založeno r. 1858.

Odborné vysvedčenie z L'ublane, Maria Cell, MI Boleelavi, Parize Dojenu Côte d' Or, Litomerio Prahy atd.

Ve prospěch Ústřední Matice školské.

Humpolecké súkna

a lodny. Dámske lodny.

Módne látky oblekové, látky na svrchníky a haveloky, z čistej ovčej vlny v ľavných cenách odporúčuje:

KAREL KOČIAN,
súkenický a prvý zasielateľský obchod v Humpolci. 19

Vzorky k nahliadnutiu zasielajú sa franco.